

Европа без бариери, или „Ентропа“ с бариери

През януари Чехия стартира своето шестмесечно ротационно представителство на Европейския съюз. Официалното откриване във фойето на сградата „Юстус Липсиус“ на Европейския съюз в Брюксел бе отбелязано с инсталацията „Ентропа“ на чешкия авангардист Давид Черни.

„ЕНТРОПА“ Е ПРОСТО ИЗКУСТВО, НИТО ПОВЕЧЕ, НИТО ПО-МАЛКО ОТ ТОВА;

коментира вицепремиерът по европейските въпроси Александр Вондра. „Това не е начинът, по който чешкото правителство или председателството ни на ЕС гледа на съюза или на членовете му.

Извинявам се на България и нейното правителство за това, че се чувстват засегнати,“ каза Вондра. „В никакъв случай не смятам скулптурата за забавна или качествена. Единствената амбиция на автора е да шокира и подвежда“, заяви президентът Вацлав Клаус в официално писмо до Георги Първанов. Друго мнение изрази експремиерът Тополанек: „Свободата на словото и свободата на художественото изразяване значат много повече от проблемите, които предизвиква ... това платно“, каза той, като същевременно се извини на засегнатите.

„ХИПЕРБОЛАТА, ГРОТЕСКАТА И МИСТИФИКАЦИЯТА СА ПРИСЪЩИ НА ЧЕШКАТА КУЛТУРА,

а създаването на фалшива идентичност е една от стратегиите на

съвременното изкуство“, коментира Давид Черни, след като стана ясно, че е заблудил чешкото правителство за това, че проектът е дело на художници от всички страни на ЕС. Черни сам е измислил имената на художниците, посочени като участници в проекта и е направил паното с двама приятели. „Знаехме, че истината ще излезе наяве. Но преди това *искахме да разберем дали Европа е способна да се посмее сама на себе си*“,

С „ЕНТРОПА“ ЧЕРНИ СИ НАПРАВИ МАСИВНА РЕКЛАМА, ШОКИРАЙКИ ШИРОКАТА ОБЩЕСТВЕННОСТ

Върху сградата на Европейския съвет бе монтирана провокативна конструкция, изобразяваща различните европейски държави с релефни изображения, които според автора имат за цел да иронизират стереотипните представи и клишетата за всяка от страните.

На „Ентропа“ България е изобразена като свързани едно с друго клекала със заглавие „Турска тоалетна“. По настояване на постоянното ни представителство в Брюксел частта от инсталацията, отнасяща се до нашата държава, бе покрита с черен плат. Чешкото председателство на Европейския съюз поднесе официално извинение на България. Словакия, която също се почувства засегната от представянето си като унгарски салам, се задоволи с извинението на Прага.

Давид Черни е скулптор, известен с провокативните си творби. През 1991 г. боядисва в розово съветски танк, представляващ част от военен мемориал в центъра на Прага. През 2003 г. Черни излага в пражката галерия „Футура“ две петметрови наведени фигури, на чиито задни части са закрепени стълби, с помощта на които посетителите могат да видят в утробите на статуите екран, изобразяващ двама души с гумени маски, наподобяващи Вацлав Клаус и Милан Книжак, които се хранят взаимно. Пародийната му скулптура, изобразяваща бившия иракски диктатор Саддам Хюсеин в разтвор от формалдехид, бе свалена от изложби в Белгия и в Полша през 2006 г.

В пъзела „Ентропа“ Черни слага етикети на европейските страни от гледна точка на своята собствена представа за стереотипите им, пропускайки факта, че всеки народ има свои стереотипи, обуславяни от културно-историческото му развитие и различно чувство за хумор. Друг е въпросът, доколко е подходящо подобна провокативна инсталация да се представя върху сградата на Европейския парламент. Факт е, че с инсталацията „Ентропа“ Черни попадна в ползрението на почти всички европейски медии, които му направиха масивна реклама, която авторът по всяка вероятност е искал да провокира.

РЕДИЦА БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИЦИ, РЕЖИСЬОРИ И КУЛТУРОЛОЗИ СЕ ОБВИХА СРЕЩУ ЦЕНЗУРИРАНЕТО НА „ЕНТРОПА“

Те инициираха в интернет подписка. „Ние се разграничаваме от държавните чиновници, като заявяваме, че сме против цензурата и против ограничаване на правото на свободно изразяване на дейците на културата, а също и на всеки гражданин, както на страната, така и на света“, се казва в петицията.

„Не пипайте изкуството! То не е отражение или репрезентация на държавни политики. В живота има и други неща освен държава. Що за

държавно и медийно удоволствие е това – постоянно да търсиш повод да декапсулираш национални комплекси?“ казва известният български режисьор Явор Гърдев.

ЧЕШКАТА ОБЩЕСТВЕНОСТ СЕ РАЗДЕЛИ НА ДВА ЛАГЕРА ОТНОСНО МНЕНИЕТО СИ ЗА ЕНТРОПА

Според изследването на агенцията STEM 41 процента от чехите смятат Ентропа за остроумна хипербола, демонстрираща чешкото чувство за хумор. 43 процента от чехите възприемат инсталацията като позор за чешкия народ и смятат, че тя вреди на чешкото председателство на ЕС.

България в пълен блясък

По покана на Либерално-демократическия алианс за Европа, изложбата „България в пълен блясък“ на Фонд „13 века България“ гостува от 31 март до 2 април 2009 г. в голямото фоайе на Европейския парламент в Брюксел.

Според организаторите от Фонд „13 века България“ една от целите на изложбата била „да бъде заличено петното от неприятното представяне на страната ни в началото на чешкото председателство на ЕС, когато на композиция в сградата на Европейския съвет България бе представена по неприемлив за повечето българи начин“. В рамките на изложбата са подготвени фотопана, има мултимедийна презентация с музика и текстове, озвучени на български, немски и английски. Тя представя включените в списъка на ЮНЕСКО български обекти – част от световното истори-

ческо и природно наследство, историята на християнството по българските земи и е част от кампанията на Фонд „13 века България“ за включване в списъка на ЮНЕСКО и на други български обекти, който през 2008 г. представи експозицията в българското посолство в Берлин, в Баварския Ландтаг в Мюнхен, в градовете Хоф и Елванген в Германия.

По брой на обектите, включени в списъка на ЮНЕСКО, България е между първите пет в света заедно с Италия, Франция, Гърция и Испания.

По повод 100-годишнината от Независимостта на България изложбата бе открита в Народното събрание и в галерия „Средец“ на Министерството на културата. През месец ноември 2008 г. беше показана на румънската общественост в театъра „Мария Филоти“ в гр. Браила. След

Браила бе в Художествената галерия на Силистра, в „Доходното здание“ в Русе, в Регионалната библиотека в град Стара Загора и в Историческия музей на гр. Кърджали. Експозицията е в Брюксел до 2 април, след което ще могат да я видят в гр. Пловдив, в Босилеград – Република Сърбия, в гр. Одрин – Турция, в гр. Ереван – Република Армения, както и в столицата на Руската федерация – Москва, в рамките на Годината на България в Русия. Покани към автора са отправени и от градовете Букурещ, Калараш, Братислава и Канбера – Австралия.

В навечерието на 100-годишнината на Никола Вапцаров книги с творчеството му на три езика, неговата тетрадка и други спомени бяха представени в рамките на изложбата „Българското наследство – част от културното разнообразие на Европа“ в Европарламента, организирана от евродепутатка Биляна Раева.

Освен Вапцаров изложбата в Брюксел представя уникалните Белоградчишки скали и културно-историческото и християнско наследство на България. Кметът на Белоградчик Емил Цанков представи проекта за включване на скалния феномен в конкурса за новите седем природни чудеса на света. БТА